

Practicum Programmeerprincipes 2009-2010

fvdbergh@vub.ac.be

OPLOSSINGEN REEKS 1 KENNISMAKING MET PICO

Evaluatie van expressies

Oefening 1. "Oplossing" van deze kennismakingsoefening gegeven in de les.

Oefening 2. Voorspel, controleer in de programmeeromgeving en verklaar de resultaten van de volgende Pico-sessie:

a. $2 * 2 + 5$

Pico gebruikt de normale voorrangregels en geeft dus het verwachte resultaat.

b. $2 * (2 + 5)$

Idem.

c. $*(2,2+5)$

De rekenkundige bewerkingen zijn in Pico ingebouwd als functies. Als je de expressie "+" evalueert, krijg je namelijk een functie terug die als volgt door Pico neergeschreven wordt: "<native function +>" (probeer dit zelf!). Functies worden in Pico opgeroepen met de normale wiskundige notatie: "naam(argument_1, ..., argument_n)". Je kan de expressie $2 * (2+5)$ dus net zo goed neerschrijven als $*(2,2+5)$. Het omgekeerde is echter niet waar: het is niet altijd mogelijk om een willekeurige functienaam in rekenkundige infix notatie te gebruiken. De klasse functienamen waarvoor dit wel mogelijk is, worden operatoren genoemd. Zij mogen ook steeds slechts met een of twee argumenten opgeroepen worden. Geldige operatoren bestaan uit minstens een van (in de notatie aangeduid met een +) de volgende tekens:

$\{+, -, *, /, \backslash, ^, =, <, >, \$, \#, \%, \&, \dots, | \}^+$

d. $*(2,+(2,5))$

Idem. We hebben hier de naam "*" die naar een functie evalueert die toegepast wordt op twee argumenten. Het eerste argument evalueert naar een getal terwijl het tweede argument opnieuw een functietoepassing is waarvan het resultaat uiteindelijk ook een getal zal opleveren. Argumenten van functies worden steeds van links naar

rechts geëvalueerd.

e. $5(10+2)$

```
> 5(10,2)
excess input
> |
```

Een getal is geen geldige naam voor een functie. Pico produceert deze foutmelding bij het lezen van ingevoerde expressies (er werd een ander cijfer of een operator verwacht op de plaats die rood gekleurd is). Geldige namen zijn van de volgende vorm (een letter gevolgd door geen of meerdere (de * in de notatie) alfanumerieke tekens):

$\{a,A,b,B,\dots\}\{a,A,b,B,\dots,O,1,2,\dots\}^*$

Bij het evalueren van functieoproep "naam(argument_1, ..., argument_n)" wordt ook verondersteld dat naam de naam van een geldige functie is (deze naam moet met andere woorden naar een functiewaarde evalueren zoals het geval was bij de naam + uit oefening 1):

```
> z : 5
5
> z(10)
***Traceback for error #17
***evaluating:
z(10)
function required
>
```

In de eerste expressie uit het bovenstaande voorbeeld wordt de naam z gebonden aan het getal 5. De volgende expressie is van de vorm naam(argument_1, ..., argument_n): een toepassing van de functie gebonden aan de naam z op het getal 10. Pico verwacht dus dat z aan een functie gebonden is, maar z blijkt aan het getal 5 gebonden te zijn wanneer Pico z in het woordenboek opzoekt. Dit wordt gesignaleerd met de foutmelding "function required".

f. $x:2$

Het toevoegen van een naam aan het Pico woordenboek (het definiëren van een variabele) geeft net als elke andere expressie in Pico een waarde terug. Deze waarde kan dan verder gebruikt worden als deelexpressie van een grotere expressie:

```
> z : 2 + 2
4
> z
4
> (z:2) + 2|
4
> z
2
>
```

g. $x:=5*x$

In het woordenboek was reeds eerder de waarde 2 verbonden met de naam "x". Een expressie van de vorm "naam := expressie" zal de

huidige waarde verbonden met de naam “x” overschrijven met een nieuwe waarde. Deze waarde is gelijk aan het resultaat van de evaluatie van de expressie aan de rechterkant. Zelfde opmerking als voorheen: het resultaat van de evaluatie van deze toewijzing is opnieuw een waarde die in expressies verder gebruikt kan worden.

h. x

Pico zoekt de waarde verbonden met de naam “x” op in het woordenboek en geeft deze terug. De oude waarde van x werd overschreven met de nieuwe waarde: het getal 10.

i. z

```
> z
***Traceback for error #52
***evaluating:
z
undefined reference: z
> |
```

Pico probeert net zoals in de vorige oefening de waarde verbonden met de naam “z” op te zoeken in het woordenboek. Deze naam kan echter niet gevonden worden in het woordenboek omdat er nog geen waarde aan toegekend werd in deze oefeningenreeks.

j. z:=10

```
> z := 10
***Traceback for error #52
***evaluating:
10
***evaluating:
z:= 10
undefined reference: z
> |
```

Idem. Om de waarde van “z” te kunnen overschrijven, moet deze eerst opgezocht worden in het woordenboek, waar er nog geen binding bestaat voor z.

k. f(x,y,z):x+y+z

Aan de naam “f” wordt als waarde een functie met 3 parameters gebonden. Het functievoorschrift bestaat uit de optelling van deze parameters. Als resultaat van deze definitie krijgen we de gedefinieerde functie terug.

l. f(1,2,3)

Bij de evaluatie van een functie-oproep wordt de waarde verbonden aan de functienaam opgezocht en het gevonden voorschrift wordt toegepast op de geëvalueerde argumenten: 1 + 2 + 3. Merk op dat het resultaat van deze functieoproep NIET 10 + 2 + 3 is. De waarde van een argument wordt namelijk tijdelijk in het woordenboek (dit wil zeggen: tijdens het toepassen van de functie) gebonden aan de naam van dat argument. Tijdens de uitvoering van het functievoorschrift “x+y

+z" heeft x dus de waarde 1 in plaats van 10. Na de uitvoering heeft x terug de waarde 10. Op dit mechanisme zal later nog verder ingegaan worden.

m. f("hal","l",char(111))

De optelling werkt in Pico niet alleen op getallen, maar ook op tekenreeksen. Dit zijn aaneenschakelingen van tekens omgeven door twee "". Pico geeft deze bij evaluatie weer als gewone tekst. De optelling is op tekenreeksen gedefinieerd als de concatenatiefunctie. Je kan een teken (een tekenreeks van grootte 1) ook omvormen naar een getal met de ord(teken) functie of een getal naar een teken met de char(getal) functie.

Je kan deze tekenreeksen gebruiken om met de gebruiker van een programma te communiceren. Tekensreeksen toon je bijvoorbeeld aan de gebruiker (= printen op het scherm) door deze aan de functie display(tekenreeks) te geven. Je kan ook invoer van de gebruiker terugkrijgen door de functie accept() op te roepen. Het resultaat van deze oproep is de door de gebruiker ingegeven tekst.

```
> "o"+"p"+"sakee"
opsakee
> tekenreeks : char(111) + char(ord("p")) + "sakee"
opsakee
> display("en nog eens " + tekenreeks)
en nog eens opsakee
> weekday : accept()
woensdag
woensdag
> |
```

n. f(2,3,4,5)

```
> f(x,y,z) : x+y+z
<function f>
> f(2,3,4,5)
***Traceback for error #18
***evaluating:
f(2, 3, 4, 5)
invalid argument count
> |
```

De functie f is een functie van 3 argumenten en kan dus niet toegepast worden op 4 getallen.

o. f

Aan de naam "f" is een functie gebonden in het woordenboek.

p. {z:15; "hallo" }

Op deze manier kunnen meerdere expressies na elkaar geëvalueerd worden: {subexpressie_1; subexpressie_2;; subexpressie_n} Merk op dat de punt-komma een teken is dat de verschillende deelexpressies

van elkaar scheidt. Na de laatste expressie hoort dus geen scheidingsteken meer te staan. De waarde van zulk een accolade-expressie is de waarde van de laatste deexpressie. De deexpressies worden van links naar rechts geëvalueerd.

q. `begin("hallo", z)`

Intern worden accolade-expressies vertaald naar een oproep van de `begin`-functie (de accolades zijn als het ware syntactische suiker die de bittere pil van een lange functieoproep zoeter moeten maken, maar functioneel zijn de twee methodes equivalent).

r. `true`

Booleans zijn functies (van twee argumenten) ! (Church)

s. `true(2,5)`

Bij oproep geeft de `true`-functie steeds de waarde van het eerste argument terug.

t. `false(2,5)`

Bij oproep geeft de `false`-functie steeds de waarde van het tweede argument terug.

u. `abc : xyz`

`xyz` is nog niet gedefinieerd in het woordenboek.

v. `y : +x`

Merk op dat de waarde van `x` hersteld is na de functie-oproep van `f`.

w. `g(x) : void`

`void` is een speciale plaatshouder-waarde (die eigenlijk het ontbreken van een andere waarde aangeeft)

x. `g(display("ok"))`

Het argument van `g` (= de expressie `display('ok')`) wordt altijd geëvalueerd bij de oproep van `g` waardoor 'ok' op het scherm geprint wordt.

Let ook op het verschil tussen de manier waarop Pico het resultaat van de evaluatie van een expressie op het scherm zet en de manier waarop de `display`-functie een tekenreeks op het scherm toont.

De `display`-functie toont tekst in een kader in het paars terwijl de waarde waarnaar een expressie geëvalueerd wordt in het blauw getoond wordt.

In dit voorbeeld evalueert elke oproep van de functie `g(x)` naar de waarde `<void>` die in het blauw op het scherm gezet wordt. De paarse tekst op het scherm is afkomstig van de evaluatie van het argument van de oproep `g(display("ok"))`.

```

> g(x):void
<function g>
> g(display("ok"))
ok
<void>
> g(3)
<void>
> display("ok")
ok
> |

```

y. `true(display("ok"),display("ko"))`

```

> true(display("ok"), display("ko"))
ok
>

```

Functies evalueren normaal gezien alle argumenten van links naar rechts. De booleaanse functies vormen hierop (uiterlijk, maar hierover later meer) echter een uitzondering. True evalueert alleen het eerste argument terwijl false alleen het tweede argument evalueert.

`my_true(x,y) : x`

De bovenstaande `my_true(x,y)` functie zal zoals elke gewone functie in Pico AL haar argumenten van links naar rechts evalueren maar enkel het resultaat van de evaluatie van het eerste argument teruggeven. De ingebouwde `true(x,y)` (waarvan we later nog de definitie zullen bestuderen) zal echter niet al haar argumenten evalueren, maar slechts haar eerste argument en hier dan de waarde van teruggeven. Van het tweede argument wordt nooit de waarde berekend.

Het verschil wordt duidelijk bij de volgende oproepen:

```

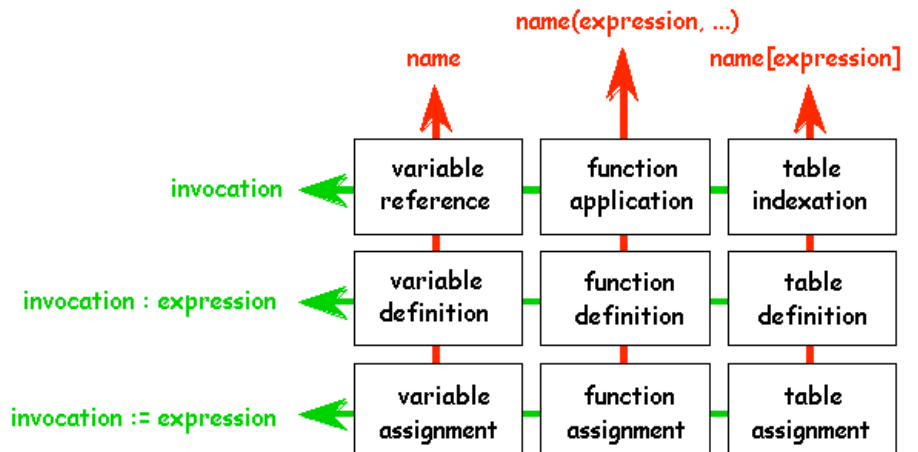
> my_true(x,y):x
<function my_true>
> my_true({display("evaluatie eerste argument - ");1}, {display("evaluatie tweede argument");2})
evaluatie eerste argument - evaluatie tweede argument
1
> true({display("evaluatie eerste argument - ");1}, {display("evaluatie tweede argument");2})
evaluatie eerste argument -
1
> |

```

z. `{d(x) : x * 2; g(x) := x + 1; g(d(d(d(10))))}`

Pico in een notendop

Voor je aan de verdere oefeningen kan beginnen, moet je vertrouwd zijn met de essentiële syntactische regels waaraan je programma's moeten voldoen. De grammatica van Pico kan gelukkig samengevat worden in een tabel van slechts 9 cellen groot, wat een van de sterkste indicaties is van de eenvoud van Pico.

Oefening 3. Welke combinaties uit bovenstaande tabel kan je ontdekken in het volgende Pico programma?

```
display({ radius : 1;
          pi : arctan(1) * 4;
          circumference(r) : 2 * pi * r;
          solutions[3] : { radius := radius + 1;
                          circumference(radius)} })
```

naam

referentie variabele naam	pi en r in $2 * pi * r$ radius in rechtekant $radius := radius + 1$ radius in $circumference(radius)$
definitie variabele naam : expressie	radius : 1 pi : $arctan(1)*4$
toewijzing variabele naam := expressie	linkerkant $radius := radius + 1$

naam(expressie1, ...)

applicatie functie naam(expressie1, ...)	$arctan(1)$, $circumference(radius)$, $display(...)$, {;} wordt vertaald naar een oproep van $begin(..)$ applicatie van de operatoren * en +
definitie functie naam(naam1, ...)	$circumference(r) : 2*pi*r$
toewijzing functie naam(naam1, ...) := expressie	

naam[expressie]

indexatie tabel naam[expressie]	
definitie tabel naam[expressie1] : expressie2	solutions[3] : {...}
tabeltoewijzing naam[expressie1] := expressie2	

The screenshot shows the DrScheme IDE window titled "Untitled 4 - DrScheme". The code editor contains the following Scheme code:

```
display({ radius : 1;  
  pi : arctan(1) * 4;  
  circumference(r) : 2 * pi * r;  
  solutions[3] : { radius := radius + 1;  
                 circumference(radius)} })
```

Below the code editor, the interaction window displays the following output:

```
Welcome to DrScheme, version 209.  
Language: spico1 (v1.8.4).  
[12.5664, 18.8496, 25.1327]  
> |
```

At the bottom of the window, the status bar shows "4:2", "Read/Write", and "not running".

Oefening 4. Geef zelf enkele voorbeelden van de overige combinaties uit de tabel.

```
> dubbel(x) : 2*x  
<function dubbel>  
> dubbel(2)  
4  
> dubbel(x) := x + x  
<function dubbel>  
> dubbel(2)  
4
```



```

> getallen[4]:0
<table>
> display(getallen)
[0, 0, 0, 0]
> getallen[1] := 1
<table>
> display(getallen)
[1, 0, 0, 0]
> getallen[4] := 4
<table>
> display(getallen)
[1, 0, 0, 4]
> getallen(1)
***Traceback for error #17
***evaluating:
getallen(1)
function required
> getallen[1]

1
>

```

Zelf functies definiëren

Oefening 5. Schrijf een expressie die om je naam vraagt en je vervolgens verwelkomt.

```

{ display("Wat is je naam?");
  naam : accept();
  display("Welkom, "+ naam + ".") }

```

Oefening 6. Schrijf een functie plusEen een getal met 1 verhoogt. Gebruik deze functie dan om 5+1 uit te rekenen. Schrijf vervolgens een functie plusTwee door gebruik te maken van de functie plusEen.

```

{ plusEen(x) : x + 1;
  zes : plusEen(5);
  plusTwee(x) : plusEen(plusEen(x));
  plusTwee(7)
}

```

Oefening 7. Schrijf een functie somVanKwadraten die van 2 getallen de som van hun kwadraten teruggeeft.

```

{ som_kwadraten(x,y) : x^2 + y^2;
  som_kwadraten(1,3)
}

```

Oefening 8. Schrijf een functie zetOmInFahrenheit die een temperatuur in graden Celsius omzet naar graden Fahrenheit (gebruik de formule $F=(C+40)*1.8-40$).

```

{
  zetOmInFahrenheit(celsius) : (celsius + 40)*1.8 - 40;
  zetOmInFahrenheit(0)
}

```

Oefening 9. Schrijf een functie die de oppervlakte en omtrek van een cirkel en rechthoek berekent.

```
{  
  omtrek_rechthoek(h,b) : 2*h + 2*b;  
  oppervlakte_rechthoek(h,b) : h*b;  
  pi : arctan(1) * 4;  
  omtrek_cirkel(r) : 2 * pi * r;  
  oppervlakte_cirkel(r) : pi * r^2  
}
```